

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VISI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III Pž 357/78-2
od 12.III 1979.

Vijeće: Petar Sremac, mr Veljko Vujović, prof.dr Branko Jakaša

Sudar brodova - Aktivna legitimacija za naknadu štete - Zastara - Za naknadu štete koju pretrpi brod u sudaru aktivno je legitimiran njegov vlasnik - Ne smatra se vlasnikom broda osoba koja nije uvedena u upisnik brodova, ako se o vlasništvu vodi spor između tužitelja koji od tuženog brodaru zahtijeva naknadu štete - Sud o aktivnoj legitimaciji može odlučivati tek kada se riješi spor o vlasništvu broda - Ovo pitanje ne može rješavati sud koji rješava pitanje naknade štete, ako se spor o vlasništvu vodi u posebnom postupku

Tužitelji su bračni drugovi, a tuženi je brodar. U tužbi se navodi da je njihov brod u sudaru pretrpio štetu i traže od suda da tuženoga obveže na njenu naknadu.

U postupku je utvrđeno da se vodi poseban spor između tužitelja o valjanosti ugovora s kojim supruga dariva svoj brod suprugu.

Prvostepenom presudom odbijeni su tužitelji s tužbenim zahtjevom (protiv tuženog brodaru) s naslovom ^{naknada} štete prouzročene sudarom brodova. Sud je odbio prvotuziteljičin tužbeni zahtjev jer smatra utvrđenim da prvotuziteljica nije vlasnik oštećenog broda, budući da je taj brod ugovorom o darovanju poklonila svom bračnom drugu - drugotuzitelju, na kojega je sada brod upisan u upisniku brodova Lučke kapetanije. Dakle, tužbeni zahtjev prvotuziteljice odbijen je iz razloga što sud nalazi da prvotuziteljici nedostaje aktivna legitimacija za stavljanje odštetnog zahtjeva prema tuženom brodaru.

U odnosu pak prema drugotužitelju, tužbeni zahtjev je odbijen, ali zbog uvažavanja prigovora zastare, koji je stavio tuženi brodar. Ovo iz razloga što je protekao dvogodišnji zastarni rok iz čl.11. Zakona o naknadi štete zbog sudara brodova (Sl.list SFRJ br.11/65) i to računajući od dana sudara - 16.XI 1973. godine do dana podnošenja tužbe od strane drugotužitelja (21.XI 1975).

Prvostepeni sud je, između ostalog, u obrazloženju svoje presude naveo da ne prihvaća zahtjev tužitelja za prekid ove parnice - iako kod istog suda (Okružnog privrednog suda) već teče parnica prvotužitelja protiv sadašnjeg drugotužitelja kao tamošnjeg tuženog radi poništenja darovnog ugovora od 25.XII 1972. kojim je ugovorom prvotuziteljica darovala drugotužitelju - tamošnjem tuženom - motorni jedrenjak. U toj parnici još se zahtijeva da se presudom utvrdi i to da je taj motorni jedrenjak zajednička imovina bračnih drugova, stečena za trajanja njihova braka.

Prvostepeni sud naime o tome navodi još slijedeće:

"Rukovodeći se načelom ekonomičnosti postupka sud je riješio da sam rješava o ovom prejudicijelnom pitanju, pa zato nije usvojio prijedlog tužitelja i prekinuo postupak (čl.12, st.1. i čl.213, st.1, t.1. ZPP).

Protiv te presude pravodobnom žalbom žale se tužitelji zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i predlažu da se ona ukine.

Žalitelji smatraju da nije trebalo kao prethodno pitanje riješiti sporno pitanje o pravu vlasništva broda: da li je brod prvotužiteljičin, drugotužiteljev, ili pak njihova zajednička imovina, stečena radom tijekom braka. Na primjer, ako sud meritorno odluči i usvoji tužbeni zahtjev u međusobnom sporu između tužiteljice protiv tuženog, onda je pobijana presuda krivo ocijenila legitimaciju tužiteljice u ovom sporu, a to pak može imati za posljedicu zahtjev za ponavljanje ovog postupka i eventualno uklanjanje ove presude u ovom sporu.

Ističu i to da su jedinstveni a ne obični suparničari tužitelji u ovom sporu, jer je brod njihova zajednička bračna tečevina.

Traže naknadu troškova postupka, predlažu da se pobijana presuda ukine i zastane s parnicom, tj. da se ista

prekine do rješenja one druge parnice između bračnih drugova - sadašnjih tužitelja radi poništenja darovnog ugovora i utvrđenja da je brod njihova zajednička imovina. Uz žalbu prilažu izvod iz matične knjige vjenčanih.

Drugostepeni sud je žalbu tužitelja uvažio, sa slijedećim obrazloženjem:

Prema odredbama Zakona o naknadi štete zbog sudara brodova (Sl.list SFRJ br.11/66) na stavljanje odštetnog zahtjeva prema tuženom brodaru legitimiran je vlasnik broda. Točno je da u upisniku brodova Lučke kapetanije sada stoji da je vlasnik oštećenog broda drugotužitelj, na temelju darovnog ugovora kojim mu je njegova supruga poklonila taj brod. Međutim, s obzirom da je ovo pitanje vlasništva na brodu sporno, da teče o tome parnica (radi poništenja spomenutog ugovora o darovanju te radi utvrđenja daljnje odlučne činjenice da je spomenuti brod bračna tečevina, tj. zajednička imovina bračnih drugova), ne može se u ovom postupku rješavati pitanje prava vlasništva na brodu, kao prejudicijelno pitanje, kako to pogrešno uzima prvostepeni sud.

Prema tome bit će potrebno da prvostepeni sud zastane u ovom postupku, tj. prekine ovu parnicu do pravomoćnosti odluke o parnici koja se vodi kod Okružnog privrednog suda između bračnih drugova, što se vidi iz spisa prvostepenog suda br. lista spisa str. 74-75.

Stoga je uvažanjem osnovane žalbe tužitelja pobijanu presudu valjalo ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu s time da se parnica po čl.213, st.1, t.1. prekida do rješenja spora pravomoćnom odlukom u parnici radi poništenja ugovora o darovanju, a nakon toga sud će ponovno odlučivati u ovoj pravnoj stvari imajući u vidu sudsku odluku, pa će istodobno odlučiti i o troškovima ovog drugostepenog postupka.

V.V.